

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Szűcs Péter Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű, **II.rendű felperes neve** II. rendű, **kk. III.rendű felperes neve** III. rendű és **kk. IV.rendű felperes neve** IV. rendű (I-IV. rendű felperesek címe) felpereseknek - a dr. Vicze-Iván Viktória jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pécsi Törvényszéken indított perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása végett beavatkozott a dr. Hadnagy Emese ügyvéd által képviselt **alperesi beavatkozó** (alperesi beavatkozó címe) - a 2012. február 15. napján kelt 11.P.20.430/2011/15. számú közbenső ítélet ellen az alperes részéről 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes kártérítési felelőssége a 2006. május 1. napján az I. rendű felperesnél végzett szülés-levezetés során a III. rendű felperesnél bekövetkezett egészségkárosodással a felpereseknek okozott károkért áll fenn.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperest 2006. április 10. napján terhességének 37. hetében vették fel az alperes szülészeti- és nőgyógyászati klinikájára. Felvételekor rögzítették, hogy alsó végtagjai, majd mindkét keze és arca vizenyősödni kezdett, 30 kilogrammot hízott. Szülőszobai felvétele 2006. május 1. napján történt, amikor is 13.45 órakor közepesnél renyhébb fájásokat észleltek, jó magzati szívhangok és álló magzatburok mellett. CTG monitorizálást kezdtek, majd 14.00 órakor burkot repesztettek. Ekkor közepes mennyiségű, enyhén meconiumos magzatvíz folyt el, és szapora magzati szív működést észleltek. 15.30 órakor és 16.30 órakor 160/min szapora magzati szív működést írtak le, 17.45 órakor 3-4 perces közepes erősségű fájások mellett jó

szívhangokat találtak, a méhszáj háromujjnyi volt, enyhén meconiumos magzatvízcsorgást észleltek. 19.50 órakor tolófájások jelentkeztek, a vizsgálatkor eltűnt méhszájat észleltek, a magzati koponya a medence bemeneten nagy szegmentumával áthaladt. A jó tolófájások hatására a koponya a medence üregének mélyére került, mutatkozott a szeméremrésben, majd fogva maradt. Ekkor gátmetszést végeztek, majd a következő tolófájással, az elakadt bal váll kifejtésével 20.20 órakor megszületett a III. rendű felperes. Születési súlya 4040 gramm volt.

A III. rendű felperesnél az első gyermekgyógyászati fizikális vizsgálatkor a bal kar mozgásban való jelentős elmaradását találták, a 2006. május 5-én végzett ortopédiai klinikai vizsgálatkor a bal felső végtagon szülési felkarbénulás tüneteit írták le.

Az I. rendű felperes terhes-gondozása során a szükséges ultrahangvizsgálatokat elvégezték, azonban sem az ún. IV. számú ultrahangvizsgálaton, sem kórházi felvételét követően magzati súlybecslés nem történt.

A felperesek - a III. rendű felperes saját jogán, szülei, az I-II. rendű felperesek és testvére, a IV. rendű felperes hozzátartozói jogon - a III. rendű felperes egészségkárosodásával okozati összefüggésben álló vagyoni és nem vagyoni káraik megfizetésére kérték az alperes kötelezését. Álláspontjuk szerint az alperes az I. rendű felperes terhes-gondozása, illetőleg a szülés levezetése során nem a szakmai szabályoknak és az elvárható gondosság elvének megfelelően járt el, amikor az ultrahangos testsúlybecslést elmulasztotta, illetve a magzati méretek alapján a testsúly becslését annak ellenére nem végezte el, hogy az I. rendű felperes a terhessége alatt 30 kilogrammot hízott, vagyis fennállt a nagy magzati méret kockázata. A magzati testsúlybecslés esetén lett volna esély a relatív téraránytalanság felismerésére, és ha az I. rendű felperesnél fennálló terhelő gesztációs kórelőzményekre, illetve a fenyegető magzati oxigénhiányos állapotra is figyelemmel profilaktikus császármetszést végez, akkor a III. rendű felperes egészségkárosodása megelőzhető, vagy legalábbis csökkenthető lett volna. Hangsúlyozta azt is, hogy az alperes nem a szakmai szabályok és az elvárható gondosság elvének megfelelően járt el akkor sem, amikor a váll kifejtését nem az erre jogosult szülész-nőgyógyász szakorvos, hanem szülésznő végezte el.

Az alperes és a beavatkozó a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes kártérítési felelősséggel tartozik a felperesek abból eredő káráért, hogy az I. rendű felperesnél a III. rendű felperes 2006. május 1-jén történt megszületésekor nem végezte el kellő időben a császármetszést, továbbá a szakmai szabályokkal és a protokollal ellentétben a III. rendű felperes megszületésekor nem szülész-nőgyógyász szakorvos végezte a vállakadás megszüntetésére irányuló műfogást. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján úgy foglalt állást az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem az elvárható gondosságot tanúsította, amikor a relatív téraránytalanságot nem ismerte fel, az ehhez szükséges vizsgálatokat annak

ellenére nem folytatta le, hogy az azt megalapozó adatok a terhes gondozás, illetőleg a szülés megindulását követően rendelkezésre álltak. A szülés terminusának közeledtével nem végeztek ultrahangos magzati súlybecslést, és a burokrepesztéskor tapasztalt enyhén meconiumos magzatvíz, az ezután észlelt szapora magzati szív működés ellenére - a feltételezhetően nagy magzat, az anyai testsúlygyarapodás, és az anyai terhességi vizenyő mellett - nem végezték el időben a császármetszést, amellyel a III. rendű felperes károsodása megelőzhető lett volna. Nem a szakmai szabályok és a protokoll szerint történt a vállalakadás kifejtése sem, miután azt szülésznő, nem pedig szülész-nőgyógyász szakorvos végezte.

Az elsőfokú közbenső ítélet megváltoztatása, és a felperesek keresetének elutasítása érdekében az alperes fellebbezett. A fellebbezésben foglaltak szerint a szülést vezető orvos mindenkor szakmai tapasztalata alapján dönthet arról, hogy mikor válik relatív indikáció alapján a műtét elvégzése indokolttá. A perbeli esetben a szülést vezető orvos az adott helyzetet értékelte, a képzettségének és szakmai tapasztalatának megfelelő legnagyobb gondossággal járt el, amikor nem tartotta indokoltnak a császármetszés elvégzését.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú közbenső ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetéseket levonva érdemben is helyesen döntött, amikor a keresettel érvényesített jog fennállását közbenső ítéletével megállapította.

A III. rendű felperes 2006. május 1. napján súlyos egészségkárosodással - felkarbénulással - született meg az alperes szülészeti és nőgyógyászati klinikáján. A felperesek ezzel a perben bizonyították - a Ptk.339.§-ának (1) bekezdése és a Pp.164.§-ának (1) bekezdése alapján őket terhelő kötelezettségüknek eleget téve -, hogy a III. rendű felperes egészségkárosodása az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben következett be. Az alperes a kártérítési felelősség alól annak bizonyításával menthette ki magát, hogy az egészségügről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eü.tv.) 77.§-ának (3) bekezdése szerint az elvárható gondossággal és körültekintéssel járt el. A kártérítési felelősség szempontjából a kimentés körében annak van jelentősége, hogy az elvárható gondosság és körültekintés tanúsítása esetén volt-e esély a magzat egészségkárosodásának elkerülésére vagy mértékének csökkentésére.

Az aggálytalan és az elsőfokú eljárás során az alperes által sem vitatott igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint az extrém anyai súlygyarapodás miatt mindenképpen indokolt lett volna az ún. IV. ultrahang szűrővizsgálatnál, de legkésőbb az I. rendű felperes kórházi felvételekor, vagy azt követően röviddel magzati súlybecslést végezni. Ismert összefüggés ugyanis, hogy az anya 13,5

kilogrammot meghaladó testsúly gyarapodása esetén a gyermek is valószínűleg nagyobb súllyal (4000 gramm felett) születik. Ezen túlmenően az I. rendű felperesnél mért medenceméretek alapján fennállhatott a szűk medence gyanúja is, amely a magzati súlybecslés eredményével, illetve az esetleges ultrahangos magzati méretekkel összevetve felvethette volna a relatív téraránytalanság gyanúját. Mind a relatív téraránytalanság, mind pedig nagy magzat születése során súlyos szövődményként jelentkezhet a koponya megszületése után a vállak elakadása, amely szakszerű kezelés esetén is súlyos idegi, csont- és lágyrész sérüléseket eredményezhet.

Az elvárható gondosság tanúsítása esetén tehát a téraránytalanság, illetve a nagy magzati súly gyanújának is fel kellett volna merülnie, amelyek önmagukban is, de különösen a magzat oxigénhiányos állapotára utaló egyéb ismert tényekkel együtt (meconiumos magzatvíz, szapora magzati szív működés, bradycardia) a császármetszés profilaktikus javallatát megalapozták volna. A császármetszés elvégzése esetén pedig a vállak elakadás megszüntetésére irányuló műfogások egyik lehetséges szövődményének tekinthető felkarbénulás elkerülhető lett volna.

Az alperes fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, hogy a kezelőorvos joga a tudományosan elfogadott vizsgálati és terápiás módszerek közötti választás (Eü.tv.129.§-ának (1) bekezdése). Ha azonban a szükséges és az elvárható vizsgálatok elmulasztása miatt rossz döntést hoz, akkor az azzal összefüggésben bekövetkezett károkért felelősséggel tartozik (Eü.tv.129.§-a (2) bekezdésének b) pontja). A perbeli esetben a profilaktikus császármetszés azért nem merült fel, mert az alperes a szülés módjáról való megalapozott döntéshez szükséges vizsgálatokat - bár azoknak megvolt az alapja - neki felróhatóan nem végezte el.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp.256/A.§-ának (6) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az alperes kártérítési felelőssége a 2006. május 1. napján az I. rendű felperesnél végzett szülés-levezetés során a III. rendű felperesnél bekövetkezett egészségkárosodással a felpereseknek okozott károkért áll fenn. A károsodáshoz vezető konkrét mulasztások (illetve magatartások) részletezése a közbenső ítélet indoklására tartozó kérdés.

Az alperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles a felpereseknek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§-ának (3), (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A.§-ának (1) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes személyes illetékmentességben részesült, ezért a fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 4.§-ának (1) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

A követelés összegére nézve a tárgyalást folytatni kell, ezért a másodfokú bíróság

az iratokat a Pp.253.§-ának (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak megküldi.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp.256/A.§-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2012. október 11.

D. Szentpéteriné Dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró

Pécsi Ítéltábla
Pf.III.20.620/2013/4. szám

A Pécsi Ítéltábla a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű, **II.rendű felperes neve** II. rendű, **III.rendű felperes neve** III. rendű, **IV.rendű felperes neve** IV. rendű (I-IV. rendű felperesek címe) felpereseknek - a dr. Vicze-Iván Viktória jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pécsi Törvényszéken indított perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Hadnagy Emese ügyvéd által képviselt **alperesi beavatkozó** (alperesi beavatkozó címe) beavatkozott - a 2013. október 25. napján kelt 11.P.20.430/2011/43. számú ítélet ellen az alperes részéről 44. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az alperes által az egyetemlegesen jogosult I. és II. rendű felpereseknek fizetendő költségpótló járadék-hátralékot 2.927.753 (kettőmillió-kilencszázhuszonhétezer-hétszázötvenhárom) forintra, és ebből 2.829.197 (kettőmillió-nyolcszázhuszonkilencezer-százkilencvenhét) forintnak 2010. február 17. napjától, míg 98.556 (kilencvennyolcezer-ötszázötvenhat) forintnak 2010. február 23. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre járó, a késedelemmel érintett

naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

Az alperes által az egyetemlegesen jogosult I. és II. rendű felpereseknek 2013. november 1. napjától kezdődően minden hónap 1. napján esedékesen fizetendő költségpótló járadék összegét havi 30.000 (harmincezer) forintba leszállítja.

Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. és III. rendű felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 45.000 (negyvenötezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A III. rendű felperes 2006. május 1. napján a bal felső végtagot érintő szülési felkar bénulással született az alperes szülészeti- és nőgyógyászati klinikáján. A jogerős közbenső ítélet szerint az alperes kártérítési felelősséggel tartozik az I. rendű felperesnél végzett szülés-levezetés során a III. rendű felperesnél bekövetkezett egészségkárosodással a felpereseknek okozott károkért.

A III. rendű felperes bal válla jelenleg is a jobb oldalihoz képest lejjebb áll, a bal könyök nyújtása a teljestől elmarad, a bal kéz szorító ereje csökkent. Önellátása életkorának megfelelő, azonban az öltözködésnél, fürdésnél még segítségre szorul, a labdajátékoknál a labda többször kiesik a kezéből, úszásnál a bal karjával megfelelően nem tudja hajtani magát. Rendszeres gyógytornára és gyógyúszásra van szüksége, továbbá az egyes gyakorlatokat otthon is végeznie kell.

A III. rendű felperes szülei, az I. és II. rendű felperesek gyermekük sérülten történt megszületését traumaként élték meg. Nagyobb részben az I. rendű felperesre hárul a III. rendű felperes ellátása, akinél enyhe-közepes pszichés zavar szintjét elérő szorongás, pszichés feszültség jelentkezett. A II. rendű felperes a rendszeres napi munkatevékenység miatt több időt tölt otthonától távol, és részben erre is visszavezethetően nála pszichés elválkozás, zavar nem alakult ki, az I. rendű felperesnél fellépett izoláció nem állapítható meg. A III. rendű felperes testvérének, a nála nyolc és fél évvel idősebb IV. rendű felperesnek a személyisége még nem kiforrott, de frusztráltabb, feszültebb lett amiatt, hogy a III. rendű felperes sérülése miatt szülei kevesebbet tudtak foglalkozni vele.

A felperesek a III. rendű felperes egészségkárosodásával okozati összefüggésben keletkezett vagyoni és nem vagyoni káraik megfizetésére kérték az alperest kötelezni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az I. rendű felperesnek 2.000.000 forint, a II. rendű felperesnek 1.000.000 forint, a III. rendű felperesnek 4.000.000 forint, míg a IV. rendű felperesnek 500.000 forint nem vagyoni kártérítést fizessen meg, ezen összegeknek 2006. május 1. napjától járó késedelmi kamatával együtt. Marasztalta az alperest az egyetemlegesen jogosult I. és II. rendű felperesek javára 62.500 forint vagyoni kártérítésben és késedelmi kamatában, 4.328.666 forint költségpótló járadék-hátralékban és késedelmi kamatában, 2013. november 1. napjától kezdődően havi 60.024 forint, míg 2014. január 1. napjától kezdődően évi 1.246 forint költségpótló járadékban. Az I. és II. rendű felperesek részére járó nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy mint szülőknek naponta szembesülniük kell azzal, hogy az alperes magatartására visszavezethetően gyermekük egészségkárosodással született, amely őt egész életében elkíséri. Értékelte ugyanakkor, hogy gyermeke gondozása folytán a problémákkal és nehézségekkel az I. rendű felperes fokozottan szembesül, a II. rendű felperes munkavégzése miatt többet van távol otthonról, így a történetek pszichésen kisebb megterhelést jelentenek számára. A III. rendű felperesnél figyelembe vette visszafordíthatatlan testi fogyatékoságát, az eddig elvégzett és a jövőben is szükségessé váló orvosi kezeléseket, rehabilitációkat, az egyes mozgásformák kivitelezésében jelentkező nehézségeket, továbbá szem előtt tartotta azt is, hogy egész életében képtelen lesz az egészséges emberekhez viszonyítottan teljes életet élni. A IV. rendű felperesnél elsősorban arra helyezte a hangsúlyt, hogy a III. rendű felperes sérülése folytán szülei jóval kevesebb figyelmet tudtak ráfordítani, amely miatt jelenleg is frusztráltabb és feszültebb. Az ápolási, gondozási és fejlesztési tevékenység időszükségletét a III. rendű felperes születésétől kezdődően a határozathozatalig terjedő időre napi három órában határozta meg. Kísérő többletköltsége címén évi 1.246 forint járadékot állapított meg, míg a DSGM torna költségét az alperes elismerésére figyelemmel ítélte meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása, és a II. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegének 500.000 forintra, a III. rendű felperesnek megítélt nem vagyoni kártérítés összegének 3.000.000 forintra, valamint az I. és II. rendű felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak járó ápolási, gondozási és fejlesztési többletköltség címén járó vagyoni kártérítés összegének a III. rendű felperes harmadik életévének betöltésétől kezdődően napi másfél óra többletráfordításnak megfelelő összegre való leszállítása érdekében az alperes fellebbezett. Álláspontja szerint a II. rendű felperes részére járó nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel arra, hogy esetében nem volt feltárható kóros irányú pszichés folyamat, társasági életet akkor sem élt, amikor még nem volt családja, továbbá házastársával a kapcsolata változatlanul jó, illetve saját előadása szerint a káresemény még jobban összekovácsolta őket. A III. rendű felperes esetében kérte figyelembe venni, hogy egészségkárosodásának súlya lehetővé teszi számára az önálló életvitelt, az a körülmény, hogy az élet számos területén segítségre szorul, nagyobb részben életkori sajátosság, és csak kisebb részben vezethető vissza a károkozásra, továbbá egyes tevékenységek elvégzésére nem képtelen, hanem az hosszabb időt

vesz igénybe. Ezen túlmenően a szakvélemény nem igazolt a III. rendű felperes tekintetében kisebbrendűségi érzést, jövőtől való félelmet vagy kiszolgáltatottság érzést. Vitatta az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, amely szerint a III. rendű felperes három éves korának betöltését követően is az ápolás, gondozás és fejlesztés tekintetében napi három órában szorul segítségre. Hivatkozott arra, hogy a III. rendű felperes délelőtt óvodában van, tehát legfeljebb reggel merül fel rövidebb időtartamban többletmunka, a szakértői vélemény szerint is a III. rendű felperes önellátó tevékenysége életkorának megfelelő, továbbá jövőben állapotának szinten tartásához kizárólag gyógytornára és gyógyúszásra van szüksége.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés kisebb részben alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy az I. és II. rendű felperesek házassága a III. rendű felperes megszületését követően is kiegyensúlyozott maradt, azonban a III. rendű felperes ellátása, a vele kapcsolatos többlettevékenységek miatt a házaspár között gyakran vannak viták és nézeteltérések. Módosítja a tényállást annyiban, hogy a III. rendű felperes három éves életkorától az otthoni tornáztatás, fejlesztési tevékenység, az öltözködésben, étkeztetésben, fürdésben való segítségnyújtás időtartama napi másfél óra. A többlet humánerő-ráfordítás költsége az I. és II. rendű felperesek részéről 2006. május 5. napjától 2013. október 31. napjáig terjedő időre 2.829.197 forint, 2013. november 1. napjától havi 30.000 forint.

A tényállás fenti kiegészítése, illetve módosítása mellett sem látott lehetőséget a másodfokú bíróság a II. és III. rendű felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítés összegének leszállítására.

A II. rendű felperesnek, mint a III. rendű felperes szülőjének az I. rendű felpereshez hasonlóan fel kellett dolgoznia, hogy gyermeke egészségkárosodással született, amely helyrehozhatatlan, vagyis a gyermeket egész életében elkíséri. Ennek elfogadása, az ezzel napi szinten való szembesülés nem pusztán az I. rendű felperes, hanem a II. rendű felperes számára is komoly terhet jelent. Házasságuk nem vitásan kiegyensúlyozott maradt, azonban a III. rendű felperes sérülésére visszavezethetően többször vannak vitáik, nézeteltéréseik. Az is kétségtelen tény, hogy a II. rendű felperes esetében - eltérően az I. rendű felperestől - pszichés károsodások nem alakultak ki. Az igazságügyi pszichológus szakértői vélemény szerint azonban ez nem csak arra vezethető vissza, hogy a gyermek gondozásában elsődlegesen az I. rendű felperes vett részt, hanem a II. rendű felperes fokozott erőfeszítésére, amellyel a kialakult helyzetet igyekezett kezelni. Az elsőfokú bíróság a szülők részére megállapított nem vagyoni kártérítések összegében megfelelően kifejezésre juttatta az esetükben részben eltérően jelentkező leterheltséget, pszichés problémákat, amelyek tekintetében a másodfokú bíróság további

differentenciálásra, és ennek eredményeként a II. rendű felperes részére járó nem vagyoni kártérítés összegének leszállítására lehetőséget nem látott.

A III. rendű felperes jelenlegi fizikális állapotát, az egyes tevékenységekben jelentkező korlátozottságának mértékét és milyenségét az elsőfokú bíróság részletesen ismertette, és azokat helyesen értékelte. Helytállóan utalt arra az alperes fellebbezésében, hogy a perben szerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a III. rendű felperesnél önértékelési probléma, kisebbségi zavar nem áll fenn. E szakértői megállapítás értékelésénél azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a III. rendű felperes még csak nyolc éves, sérülése pedig nem pusztán funkcionális, hanem részben esztétikai jellegű is (bal válla kissé lejjebb áll az ellenoldalihoz képest), bal kezét mások által is észrevehetően nem tudja úgy használni, azzal nem képes olyan erőt kifejteni, mint egy egészséges ember. Mindez későbbi életkorban, különösen a serdülőkorba érve komoly önértékelési problémák forrásává válhat, nehezítheti a társas kapcsolatok kialakítását, később a párválasztást. Sérülése befolyásolhatja a pályaválasztásban is, hiszen korlátozó tényezőt jelent minden olyan szakma gyakorlásában, amely mindkét kéz erőfejlesztését igényli. Mindezek kiemelésével a III. rendű felperest ért sérelmek hozzávetőleges kiegyenlítésére a másodfokú bíróság is szükségesnek találta az elsőfokú bíróság által megállapított 4.000.000 forintot, ezért az annak leszállítására irányuló alperesi fellebbezést nem teljesítette.

Alaposnak találta ugyanakkor az ápolási, gondozási és fejlesztési többlettevékenységre megállapított vagyoni kártérítés összegének leszállítására irányuló alperesi fellebbezést.

Az igazságügyi orvosszakértői vizsgálaton az I. rendű felperes úgy nyilatkozott, hogy az otthoni tevékenységekben, öltözésben, étkezésben, fürdésben a III. rendű felperes mindenre igyekszik használni a kezét. Nem az a probléma, hogy valamit nem tud elvégezni, hanem az hosszabb időt vesz igénybe, továbbá kényszertartásban folyamatos tevékenységet nem tud végezni. A III. rendű felperes elmondta a szakértőnek, hogy az óvodában építőkockázik, rajzol, babázik, evéskor és labdázáskor mind a két kezét használja. A szakértő is rögzítette, hogy önellátása életkorának megfelelő, de olyan tevékenységeknél, amelyek mindkét kéz együttes manipulációs tevékenységét igénylik, hosszabb időre van szüksége. Mindez a másodfokú bíróság álláspontja szerint úgy értékelhető, hogy a III. rendű alperes nem egy folyamatos segítséget igényel, hanem legfeljebb egy kisegítést, különösen azokban az esetekben, amikor valamely tevékenység elvégzésére rövidebb idő áll rendelkezésre. Egyébként az I. rendű felperes előadása szerint is a család részéről az a hozzáállás, hogy lehetőleg mindent csináljon meg maga a III. rendű felperes, és csak akkor segítenek, ha az végképp nem sikerül. Azt is elmondta, hogy az óvodába kerülést követően könnyebb lett a helyzet, mert ott kénytelen volt bizonyos tevékenységeket egyedül végezni. Mindezek alapján a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a tornáztatással és egyéb fejlesztő tevékenységekkel együtt is a III. rendű felperes három éves életkorának betöltését követően az ápolás, gondozás és fejlesztés tekintetében napi másfél óra többletráfordítás fogadható el. Az elsőfokú

bíróság által megállapított, és az alperes fellebbezésében nem sérelmezett óradíjak figyelembevételével a gyermek három éves koráig az e címen megállapítható kártérítési járadék hátraléka 1.428.387 forint, 2009. május 1. napjától 2009. december 31. napjáig 184.528 forint, 2010. évre 281.962 forint, 2011. évre 296.197 forint, 2012. évre 340.463 forint, 2013. január 1. napjától 2013. október 31. napjáig 297.660 forint, összesen 2.829.197 forint, míg a havi járadék összege 2013. november 1. napjától 30.000 forint.

A fentieknek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a vagyoni kártérítésre vonatkozó fellebbezett részében a Pp. 256/A.§-ának (6) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A fellebbezés részbeni teljesítése az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegére kihatással nem volt, ezért azt a másodfokú bíróság nem érintette.

Az alperes túlnyomó részében sikertelen fellebbezése folytán a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az II. és III. rendű felperesek részére ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésének *a)* pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes személyes illetékmentes, ezért a fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 4.§-ának (1) bekezdésére figyelemmel a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 256/A.§-a (1) bekezdésének *f)* pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

P é c s, 2014. március 27.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró